

OŠ Frana Albrehta Kamnik

Načrt šolski poti
Leto 2020/21
Podružnična šola Tunjice

Kamnik, 2. 7. 2020

Pripravila: Simeon Klokočovnik

Andrej Kunčič

Kazalo

1	SPLOŠNE INFORMACIJE	4
1.1	Načrt šolskih poti	4
1.2	Zakonske podlage	5
1.3	Informacije o šoli, šolskem okolišu	6
1.4	Organiziran šolski prevoz in linije šolskega prevoza	7
2	CILJI IN NAMEN NAČRTA	7
2.1	Cilji	7
2.2	Namen	7
2.3	Ukrepi	8
2.4	Analiza stanja šolskih poti in prometne varnosti	8
3	PRAVILNO IN ODGOVORNO RAVNANJE V CESTNEM PROMETU	9
3.1	Učenec pešec	10
3.2	Učenec – kolesar	11
3.3	Učenec s kotalkami, rolko, rolerji, skirojem	12
3.4	Učenec potnik (prevoz z osebnim vozilom)	12
3.5	Učenec vozač, prevoz otrok	12
3.6	Prevozi učencev na šolskih ekskurzijah, taborih, šolah v naravi, športnih dnevih, šolskih tekmovanjih	13
4	AKTIVNOSTI NA ŠOLI NA PODROČJU VARNOSTI UČENCEV V CESTNEM PROMETU	14
4.1	Kriteriji za šolske poti	15
4.1.1	Kriteriji za vzpostavitev šolskih poti	15
4.1.2	Osnovni kriteriji za vodenje šolskih poti preko prehodov za pešce	16
4.1.3	Nesemaforizirane prehode za pešce na šolskih poteh je potrebno dodatno zavarovati in zagotoviti	16
5	TEHNIČNI DEL NAČRTA	16
5.1	Grafični prikaz šolskih poti in zemljevida šolskega okoliša	16
5.2	Opis problematičnih mest in odsekov šolskih poti	17
5.3	Grafični prikaz šolskih poti	17
6	OBJAVA IN AŽURIRANJE	18
7	PRILOGE	19
7.1	Šolski prevozi – pravila vedenja	19
7.2	Izjava s pravili vedenja na šolskih prevozih	20
7.3	Sporočilo staršem	21

Kazalo slik

Slika 1. Grafični prikaz šolskih poti podružnične šole Tunjice.....	17
Slika 2. Primer nepreglednega ovinka, pešec nima možnosti umika iz vozišča	21
Slika 3. Kaj naj priporočamo otroku, po levi ali desni strani?	22
Slika 4. Zaraščenost zmanjšuje vidnost.....	22
Slika 5. Lahko bi videli daljši odsek ceste in predvideli	23
Slika 6. Pešec (kolesar) je primoran hoditi (voziti) v vozišče več kot 1 m od roba, očistiti vozišče ali postaviti oznako zoženje vozišča	23

1 SPLOŠNE INFORMACIJE

1.1 Načrt šolskih poti

Šola z *Načrtom šolskih poti* opredeli varnejše poti do šole in nevarnejša, bolj izpostavljena mesta na šolskih poteh.

Načrt šolskih poti je:

- namenjen varnosti učencev na poti v šolo in iz šole,
- dojetanju preventive in vzgoje v cestnem prometu kot sestavnem elementu izobraževanja,
- posredno povezan z vzgojnim načrtom in pravili šolskega reda.

Grafični del načrta je objavljen na vidnem mestu v šoli (oglasna deska).

Starši (skrbniki, rejniki) so dolžni skrbeti ali izvajati nadzor nad otrokom/učencem, ko je ta udeležen v cestnem prometu.

Svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu, ki deluje kot posvetovalno telo župana občine, načrtuje in usklajuje naloge na področju preventive in vzgoje v cestnem prometu v lokalni skupnosti.

Občina je odgovorna za prometno ureditev, varen in nemoten potek prometa na občinskih cestah, določi poti za pešce, kolesarske poti v bližini šol in igrišč ter ukrepe za umirjanje prometa.

Skrb za varnost v prometu ni stvar posameznika ali šole, je obveza celotne družbe, tako z vidika same varnosti pri vključevanju v promet v vsakdanjem življenju kot tudi z vidika družbene samozaščite.

Namen načrta je prikazati najvarnejšo pot v šolo in iz nje, povečati varnost v prometu, izpostaviti probleme na sami poti, seznanjati z zdravim in varnim načinom mobilnosti.

Šola je pobudnik dejavnosti, za uspeh pa je potrebno sodelovanje zunanjih ustanov. S sodelovanjem je treba:

- oceniti prometno varnost,
- zaščititi najranljivejše udeležence v prometu (šolarji – pešci, kolesarji),
- izdelati prometno varnostni načrt,
- izvajati prometno varnostni načrt.

Načrt šolskih poti OŠ Frana Albrehta Kamnik je izdelan na podlagi izdanih navodil Javne agencije RS za varnost prometa (AVP), ki so izdane v brošuri *Smernice za šolske poti* in na podlagi zbirnega spletnega portal (<http://solskepoti.avp-rs.si/>), po preučitvi že narejenih načrtov šolskih poti drugih šol.

Osnovane so na aktualni zakonodaji in primerih dobrih praks iz lokalnih okolij. Namen smernic je celostno pristopiti k zagotavljanju večje prometne varnosti na šolskih poteh. Varnost otrok predstavlja pomemben element na kompleksnem področju prometne varnosti in je sistemsko opredeljena s sprejeto *Resolucijo nacionalnega programa varnosti cestnega prometa za obdobje 2013–2022* ter področno zakonodajo. Otroci spadajo med ranljivejše skupine v cestnem prometu in so največkrat žrtve v prometnih nesrečah v vlogi pešcev in/ali kolesarjev, zato je področje šolskih poti in s tem povezano učinkovito načrtovanje varnejših šolskih poti izrednega pomena za varnost otrok na poti v/iz šole.

Naloga lokalnih skupnosti in osnovnih šol je zagotavljanje pogojev za varno sodelovanje otrok v prometu. Učencem, ki imajo daljšo pot do šole ali pa je njihova varnost na poti v šolo ogrožena, se zagotovi brezplačni prevoz.

Temeljna zakonska podlaga za šolske poti je osnovana v 56. členu *Zakona o osnovni šoli*, kjer pristojni občinski organ za preventivo v cestnem prometu presoja ogroženost varnosti učenca na njegovi poti v šolo.

1.2 Zakonske podlage

Načrt varnih šolskih poti je izdelan na osnovi naslednjih določil:

- **Resolucije Nacionalnega programa varnosti cestnega prometa 2013–2022 in Obdobjnega načrta za obdobje 2015–2016** (področje šolskih poti – varnost otrok in začetek šolskega leta ter ukrepi za večjo varnost cestnega prometa v letih 2015 in 2016);
- **Zakona o osnovni šoli** (ZOsn- UPB3, *Uradni list RS*, št. 81/2006, z vsemi spremembami): 56. člen (brezplačni prevoz, vloga SPV), 60. d člen (vzgojni načrt šole) in 60. e člen (pravila šolskega reda);
- **Zakona o cestah** (ZCes-1, *Uradni list RS*, št. 109/2010, z vsemi spremembami): 100. člen (prometna ureditev na občinskih cestah, ukrepi umirjanja prometa za varnost otrok, 20. in 77. člen (prometna signalizacija in prometna oprema), 21. člen (naprave in ukrepi za umirjanje prometa), 35. člen (avtobusna postajališča), v kontekstu strokovne presoje varnosti cest (na drugih javnih cestah) poglavje varnostne zahteve za cestno infrastrukturo (85.–94. člen);
- **Pravilnika o prometni signalizaciji in prometni opremi na cestah** (*Uradni list RS*, št. 99/2015 z dne 21. 12. 2015 – znak šolska pot je postavljen skladno z načrtom šolskih poti, opredeljena so tudi ostala področna prometna signalizacija in prometna oprema za območja šol);
- **Tehnične specifikacije in tehnične smernice za javne ceste** (konkretno TSC 02.401:2010 – dodatne označbe šolskih prehodov, TSC 03.341:2011 – krožna križišča, TSC 03.800:2009 – naprave in ukrepi za umirjanje prometa, TSC 02.203:2009 – naprave in ukrepi za umirjanje prometa v nivojskih nesemaforiziranih križiščih, TSC 02.210:2010- varnostne ograje);

- **Zakona o pravilih cestnega prometa** (ZPrCP, Uradni list RS, št. 109/2010, z vsemi spremembami): 3. člen (skupina otrok), 7. člen (odgovornost staršev), 87. člen (varstvo otrok, spremstvo skupin, varovanje na prehodih), 88. člen (prevoz oseb), 90. člen (prevoz skupine otrok, spremljevalec- opredeljen tudi s *Pravilnikom o spremljevalcih pri prevozu skupin otrok* – (Uradni list RS, št. 42/09).) in 91. člen (vstopanje in izstopanje potnikov, ravnanje voznikov);
- **Zakona o voznikih** (ZVoz, Uradni list RS, št. 109/2010, z vsemi spremembami): 49. člen (pogoji za vožnjo koles), 85. člen (odgovornost staršev);
- **Zakona o motornih vozilih** (ZMV – Uradni list RS, št. 106/2010 in 48/2011, z vsemi spremembami): 45. člen (vozila za prevoz skupin otrok, tehnične zahteve za vozila predpiše minister – Pravilnik o delih in opremi vozil (Uradni list RS, št. 23/09) med drugim opredeljuje pogoje za vozila, s katerimi se prevažajo skupine otrok);
- **Operativnega izvedbenega akta** – okrožnica MŠŠ z dne 5. 11. 1996 – kriteriji za ugotavljanje ogroženosti učencev na poti v šolo.

1.3 Informacije o šoli, šolskem okolišu

Osnovno šolo Frana Albrehta Kamnik sestavljajo:

- centralna šola Frana Albrehta Kamnik,
- podružnična šola Mekinje,
- podružnična šola Nevlje,
- podružnična šola Tunjice in
- podružnična šola Vranja Peč.

Centralno šolo Frana Albrehta Kamnik obiskujejo učenci razredne (1.–5. r.) in učenci predmetne stopnje (6.–9. r.) iz naselij iz KS Center, KS Novi trg (Bevkova ulica, Lobodova ulica, Novi trg, Palovška cesta) in KS Perovo (Zikova ulica; začasni skupni šolski okoliš z OŠ Toma Brejca).

Podružnične šole (POŠ) obiskujejo le učenci nižjih razredov (1.–5. r.).

POŠ Mekinje obiskujejo učenci iz KS Mekinje.

POŠ Nevlje obiskujejo učenci iz KS Nevlje.

POŠ Tunjice obiskujejo učenci iz KS Tunjice.

POŠ Vranjo Peč obiskujejo učenci iz KS Vranja Peč.

1.4 Organiziran šolski prevoz in linije šolskega prevoza

Šola organizira šolske prevoze z avtobusi in kombiji za vse učence, ki imajo pravico do brezplačnega prevoza. Do prevoza so upravičeni učenci, katerih prebivališče je oddaljeno več kot štiri kilometre od osnovne šole, učenci 1. r. (ne glede na oddaljenost njihovega prebivališča od osnovne šole), v ostalih razredih pa samo, če pristojni organ za preventivo v cestnem prometu ugotovi, da je ogrožena varnost učenca na poti v šolo.

Za učence 1. r. šola organizira spremstvo od kombija do šole (pri prihodu v šolo) in od šole na kombi (po končanem pouku).

Za učence vozače izvajamo varstvo pred poukom oz. po pouku do organiziranega prevoza. Varstvo pred poukom je namenjeno učencem vozačem 4.–9. r., ki pridejo v šolo predčasno s kombiji. Učenci 1.–3. r. imajo varstvo organizirano v okviru jutranjega varstva.

Vozni redi avtobusov in kombijev so objavljeni na spletni strani šole in na oglasni deski.

Spletna stran šole s informacijami o prevozi: <https://www.os-fa.si/starsi/prevozi/>

2 CILJI IN NAMEN NAČRTA

2.1 Cilji

- izboljševanje prometne varnosti na obstoječih prometnih poteh in varnosti učencev ob strokovni podpori lokalne skupnosti,
- spodbujanje staršev, strokovnih delavcev šole in lokalne skupnosti k aktivnostim za pripravo in načrtovanje prometno varnostnega načrta za bližnjo okolico šole.

2.2 Namen

- prikazati najvarnejše poti učencev – pešcev in učencev – kolesarjev v šolo in iz nje,
- prikazati najbolj nevarne točke in odseke na šolski poti za pešce in kolesarje,
- promovirati zdrav in varen način mobilnosti,
- opozoriti starše, skrbnike in rejnike, da so dolžni skrbeti ali izvajati nadzorstvo nad učencem, ko je udeležen v cestnem prometu,
- opozoriti lokalno skupnost na možnosti za izboljšave ugotovljenih nevarnih mest.

2.3 Ukrepi

- imenovanje delovne skupine (vključevanje staršev, učencev, predstavnikov občinskega SPVCP, policistov, redarjev in predstavnikov občine po potrebi),
- šola in starši oblikujejo predloge (na začetku šolskega leta) za izboljšanje prometne varnosti učencev in jih posredujejo Svetu za preventivo in vzgojo v cestnem prometu – SPVCP (policija, redarska služba, upravljalci cest ...),
- na osnovi predlogov se z odgovornimi (predstavniki šole, staršev, policije, mestnega redarstva in SPVCP) za prometno varnost v občini :
 - opravijo ogledi nevarnih mest,
 - iščejo možne izboljšave,
 - iščejo možnosti za realizacijo.
- predlaganje izboljšav na šolskih poteh občinskemu SPVCP.
- Temu naj bi sledili konkretni regulativni ukrepi v obliki:
 - sprememb prometnega režima,
 - prepovedi vožnje,
 - posebna določila itn;
- in gradbeni ukrepi z:
 - investicijami v posodabljanje prometne infrastrukture,
 - investicijskem vzdrževanjem infrastrukture,
 - umirjanjem prometa ...

2.4 Analiza stanja šolskih poti in prometne varnosti

Analizo stanja in prometne varnosti opravi delovna skupina s pomočjo:

- poročil in statističnih podatkov policije, pristojnih občinskih služb ter upravljalcev cest in površin, namenjenih pešcem in kolesarjem,
- zabeležk in slikovnega gradiva iz terenskega ogleda nevarnih križišč, prometne signalizacije, nevarnih prehodov za pešce, neustreznih pločnikov za invalide na vozičkih, kolesarskih poti ipd.,
- anketiranja učencev in staršev.

3 PRAVILNO IN ODGOVORNO RAVNANJE V CESTNEM PROMETU

Za pravilno in odgovorno ravnanje v cestnem prometu se mora upoštevati:

- vzgojno-preventivne vsebine in navodila za učence (pešce, kolesarje, vozače),
- mentorjev pri informiranju učencev in staršev,
- priporočila ogleda šolskih poti na začetku šolskega leta s pomočjo izdelanega načrta šolskih poti,
- uporabljati preventivno-vzgojne publikacije Javne agencije RS za varnost prometa,
- redno spremljati in poznati aktualno zakonodajo za področje prometa v povezavi s šolskimi potmi.

Otroci naše šole se v promet vključujejo na različne načine. V šolo kot pešci, kot sopotniki v osebnih avtomobilih, kot potniki v avtobusih ali kombijih, nekaj se jih pripelje s kolesom. Otroci so v prometu neizkušeni, pogosto slabo poučeni ter zaradi svojih psihofizičnih lastnosti v prometu ranljivi in ogroženi. Zato morajo biti kot soudeleženci v prometu deležni še posebne pozornosti in pomoči drugih udeležencev.

Učitelji, mentorji in učenci sodelujejo na različnih natečajih, projektih, akcijah in skrbijo za varnost otrok z zunanjimi institucijami:

- prva dva šolska tedna se vrši okrepljen prometni nadzor,
- SPVCP Kamnik, v sodelovanju z zunanjimi institucijami, organizira in izvaja varstvo učencev pri prečkanju ceste ob začetku in koncu šolskega leta in med šolskim letom – po zimskih počitnicah in po vsakih daljši prekinitvi pouka (korona virus). SPVCP Kamnik sodeluje z naslednjimi institucijami: AMD Kamnik, Združenje šoferjev in avtomehnikov Kamnik, Društvo upokoјencev Kamnik, prostovoljci KS Kamnik),
- pregled šolskih poti in prometne situacije v šolskem okolišu. Izdaja zahtevkov in predlogov o izboljšavah na KS-ti, na SPVCP in Komisiji za tehnično urejanje prometa občine Kamnik,
- Postavitev opozorilnih triopan znakov ob cesti,
- Na roditeljskih sestankih predstavimo načrte šolskih poti in staršem podamo pomembna prometno varnostna navodila, zakonske zahteve in jih poučimo, kako naj poteka učenje otroka, da bo znal varno in samostojno sodelovati v prometu,
- varna pot do šole: sprehodi in ogledi poti in nevarnih mest v šolskem okolišu z nižjimi razredi,
- redno nošenje rumene rutke in kresničke, spodbujanje pripenjanja z varnostnim pasom,
- ogled policijske postaje – sodelovanje s policijo “policisti v šoli “(s konji, s psom in na motorju),
- evropski teden mobilnosti 2020 in dan brez avtomobila,
- opozarjanje učencev kolesarjev, rolkarjev ... na uporabo kolesarske čelade, obveščanje staršev.

- kontrola šolskih prevozov: kulturna vožnja otrok in pripenjanje z varnostnimi pasovi,
- akcija: Policist Leon svetuje,
- prometna vzgoja otrok – program Jumicar: Učenec voznik (predavanje in vožnja po prometnem poligonu z avtomobilčki),
- usposabljanje za vožnjo s kolesom, kolesarski spretnostni in prometni poligon (kolesarski izpit),
- izvedba šolskega kolesarskega tekmovanja in po potrebi pomoč pri organizaciji občinskega tekmovanja iz znanja v prometu s SPVCP Kamnik,
- udeležba na občinskem in državnem tekmovanju in mednarodnem tekmovanju iz znanja v prometu,
- varna vožnja z motorjem, 9. in 8. r. ali predavanje Še vedno vozim, vendar ne hodim,
- anketa o načinu prihoda v šolo in odhoda domov,
- anketa: Varna pot v šolo.

3.1 Učenec pešec

Povzete splošne informacije iz zakonodaje, ki se tičejo varnosti otrok:

- otroci smejo samostojno sodelovati v prometu, ko so starši popolnoma prepričani, da zmorejo razumeti nevarnosti,
- za učence 1. r. osnovne šole je na poti v šolo ter domov obvezno spremstvo staršev ali otrok, starejših od 10 let, če to dovolijo starši,
- otroci, ki obiskujejo 1. r. osnovne šole, lahko prihajajo v območju umirjenega prometa in v območju za pešce v šolo tudi brez spremstva, če to dovolijo starši, skrbniki oz. rejniki,
- ob zmanjšani vidljivosti je obvezna uporaba kresničk oz. odsevnikov, ki ne smejo biti rdeče barve in katerih odsevna površina na vsaki strani meri najmanj 20 cm²,
- med potjo v šolo morajo imeti učenci 1. in 2. r. obvezno okrog vratu rumeno rutico,
- pri varovanju otrok na prehodu za pešce mora biti oseba, ki varuje otroke, pri prečkanju vozišča stara najmanj 21 let, oblečena v oblačila živo rumene barve z vdelanimi odsevnimi trakovi bele barve in uporabljati predpisan, obojestransko označeni prometni znak "Ustavi!",
- v primeru otrokove kršitve se kaznuje njegove starše. O kršitvi, ki jo stori učenec, mora pooblaščen uradna oseba obvestiti njegove starše, skrbnike oz. rejnike.

V sodelovanju s PP šola na začetku šolskega leta organizira ogled šolskih poti (Varna šolska pot, pravila prečkanja ceste, vedenje v prometu).

Delovna skupina (*Načrt šolskih poti*) je organizirana v okviru šole in je v stalnem sodelovanju in koordinaciji občinskega SPVCP, ki zagotavlja tudi strokovno podporo, večinoma pa tudi opremo in gradiva.

3.2 Učenec – kolesar

Povzete splošne informacije iz zakonodaje, ki se tičejo varnosti otrok kolesarjev:

- otrok mora imeti med vožnjo s kolesom ustrezno pripeto zaščitno kolesarsko čelado, enako velja tudi takrat, ko se vozi na kolesu kot potnik,
- do 6. leta starosti lahko otrok vozi kolo zgolj na pešpoti ali v območju za pešce, v spremstvu polnoletne osebe pa tudi v območju umirjenega prometa,
- otrok, ki nima kolesarskega izpita, lahko med 6. in 8. letom vozi kolo v cestnem prometu zgolj ob spremstvu staršev, ena odrasla oseba lahko spremlja največ dva otroka,
- otrok lahko samostojno vozi kolo, ko opravi kolesarski izpit in je star najmanj 8 let,
- v cestnem prometu sme samostojno voziti kolo otrok, star najmanj osem let, ki ima pri sebi veljavno kolesarsko izkaznico, in oseba, ki je starejša od 14 let,
- otrok od 12. do 14. leta starosti, ki ima pri sebi kolesarsko izkaznico, in oseba, ki je starejša od 14 let, sme voziti v cestnem prometu kolo s pomožnim motorjem.

Dodatne informacije:

- ❖ Učenci se v osnovni šoli usposablajo za vožnjo s kolesom. Ko opravijo kolesarski izpit, dobijo v osnovni šoli kolesarsko izkaznico.
- ❖ Učitelj, ki v osnovni šoli usposablja učence v vožnji s kolesom, sme spremljati največ pet učencev hkrati, če so drugi vozniki na to opozorjeni s predpisano prometno signalizacijo.
- ❖ Med opravljanjem kolesarskega izpita spremstvo iz prejšnjega odstavka ni potrebno, če so drugi vozniki na to opozorjeni s predpisano prometno signalizacijo.
- ❖ Učenec se mora voziti po kolesarskem pasu, kolesarski stezi ali kolesarski poti. Kjer teh prometnih površin ni oz. niso prevozne, sme voziti ob desnem robu smernega vozišča v smeri vožnje. Pri tem ima na razpolago širino vozišča do 1 m.
- ❖ Učenec se lahko vozi s kolesom tudi v območju za pešce, vendar tako, tako da ne ogroža pešcev.
- ❖ Učenec – kolesar ob prihodu v šolo shrani kolo na označenem mestu za kolesa (kolesarska stojala) in sam poskrbi za zaščito pred odtujitvijo.
- ❖ Kolo, ki ga uporablja učenec – kolesar, mora biti tehnično brezhibno opremljeno:
 - prednja in zadnja zavora,
 - bela luč za osvetljevanje ceste,
 - rdeča luč na zadnjem delu kolesa,
 - rdeči odsevník – zadaj,
 - rumeni odsevník v pedalih,
 - zvonec,
 - bočni odsevníki v kolesu.

3.3 Učenec s kotalkami, rolko, rolerji, skirojem

- ❖ Če učenec na poti v šolo uporablja kotalke, rolerje, rolko ali skiro, mora obvezno uporabljati čelado in upoštevati prometne predpise (smer vožnje, hitrost na pločnikih) in ne sme ovirati ali ogrožati pešcev in kolesarjev.
- ❖ Njegova hitrost ne sme preseči največje hitrosti, s kakršno se lahko gibljejo pešci.

Opomba!

Z električnimi rolkami, skiroji in podobnimi električnimi napravami, ki spadajo med posebna prevozna sredstva in jih naša zakonodaja še ne pozna oz. priznava, se lahko učenci vozijo po pločnikih, poteh za pešce in kolesarskih poteh ter na območjih za pešce ter območjih umirjenega prometa in ne smejo preseči hitrosti, s kakršno se gibljejo pešci.

3.4 Učenec potnik (prevoz z osebnim vozilom)

- Otroci do 12. leta lahko sedijo med vožnjo le na zadnjih sedežih (ustrezni avto sedeži, jahači).
- Med prevozom morajo biti otroci vedno pravilno pripeti z varnostnim pasom.
- Učenci, manjši od 150 cm, se smejo prevažati le na sedežih, ki niso prednji sedeži.

3.5 Učenec vozač, prevoz otrok

- Otroci morajo med vožnjo z avtobusom sedeti na sedežih, vgrajenih v vozilu, in biti pripeti z vgrajenimi varnostnimi pasovi.
 - Vozilo, s katerim se opravlja posebni linijski prevoz šoloobveznih otrok, mora biti označeno po predpisih, in sicer ves čas prevoza in ne glede na število otrok v vozilu.
 - Avtobusna postajališča morajo biti izven vozišča. V primeru, da prostorske ali druge tehnične zahteve ne omogočajo gradnje avtobusnega postajališča izven vozišča, se avtobusno postajališče vzpostavi na vozišču.
- ❖ Osnovna šola mora učencem, ki morajo čakati na organizirani prevoz, zagotoviti varstvo.
 - ❖ Učenec, ki se vozi s šolskim avtobusom, mora:
 - upoštevati pravila obnašanja na avtobusu in
 - pravila čakanja na postajališčih šolskega avtobusa.

Šola s pravili seznanja starše in učence, ki podpišejo izjave, da so seznanjeni s pravili. Pravila se namestijo tudi v vozilu, ki opravlja posebni linijski prevoz šoloobveznih otrok med domom in osnovno šolo.

- ❖ Skupaj s starši je treba izbrati in preizkusiti najvarnejšo pot do postajališča ter razmisliti o pravilnem in odgovornem ravnanju pešca v cestnem prometu. Pri tem ne smemo pozabiti na vidnost pešca – šolarja (svetla oblačila, ustrezno nameščena odsevna telesa).
- ❖ Šolarji naj pričakajo avtobus ali kombi na posebej označenem postajališču. Vedno počakajo, da se vozilo ustavi, nato varno in organizirano vstopijo vanj. Enako tudi po izstopu, stran od vozila, na varni površini počakajo, da le-to odpelje. Nato nadaljujejo svojo pot proti domu.
- ❖ Šolarji morajo na šolskem avtobusu ali kombiju upoštevati voznikova navodila.
- ❖ Šolarji morajo biti med vožnjo v šolskem avtobusu ali kombiju pripeti z vgrajenimi varnostnimi pasovi in obrnjeni v smeri vožnje.
- ❖ Šolarji med vožnjo ne motijo voznika, se ne prerivajo in ne kričijo.
- ❖ Med vožnjo ne vstajajo, ne smetijo avtobusa.
- ❖ Starejši učenci naj bodo vzor mlajšim.

3.6 Prevozi učencev na šolskih ekskurzijah, taborih, šolah v naravi, športnih dnevih, šolskih tekmovanjih...

- Skupino otrok, ki se prevaža z avtobusom, mora (razen pri prevozu v šolo in iz šole) spremljati najmanj en spremljevalec (učitelj, vzgojitelj, trener ipd., star najmanj 21 let), ki skrbi za varnost otrok pri vstopanju in izstopanju iz vozila ter za red in varnost otrok v avtobusu,
- skupino otrok (najmanj petih), sme prevažati z osebnim avtomobilom voznik, ki ima najmanj 3 (tri) leta vozniško dovoljenje za vožnjo motornega vozila kategorije B.

Šola za dneve dejavnosti in tekmovanja naroči avtobusni prevoz pri avtobusnem ponudniku, ki poskrbi in zagotovi varno prevozno sredstvo, ki ustreza vsem prometno-varnostnim predpisom. Šola poskrbi za ustrezno število spremljevalcev na avtobusu, normativ je najmanj en odrasli spremljevalec na 15 učencev. Vodja izdelava prometno varnostni načrt ki zajema zadolžitve:

- preverjanje prisotnosti vseh učencev,
- vstopanje in izstopanje iz avtobusa – učitelj vedno izstopi iz avtobusa prvi, vstopi pa zadnji,
- vožnja z avtobusom – sedenje, vsi so pripeti z varnostnimi pasovi, učitelji se razporedijo tako, da sedijo v sprednjem, srednjem in zadnjem delu avtobusa,
- pri izstopanju učenci vstanejo s svojih sedežev šele takrat, ko avtobus popolnoma stoji,
- prosto gibanje po avtobusu ni dovoljeno,
- potniki pazijo na varno izstopanje iz avtobusa,
- varna hoja v skupini – učenci se morajo držati spremljevalcev, vodičev in upoštevajo njihova navodila,
- med hojo so spremljevalci razporejeni tako, da je skupina formirana in zaključena s spremljevalcem.

4 AKTIVNOSTI NA ŠOLI NA PODROČJU VARNOSTI UČENCEV V CESTNEM PROMETU

- Otroci so v prometu udeleženi kot potniki, pešci, kolesarji in končno tudi kot motoristi.
- Zaradi manj izkušenj in svojih psihofizičnih značilnosti so v prometu še posebej ogroženi.
- Zakon o varnosti cestnega prometa poudarja, da morajo biti otroci kot udeleženci v cestnem prometu deležni posebne pozornosti in pomoči drugih udeležencev. Tega se še posebej zavedamo vsi, ki delamo v vzgoji in izobraževanju. Za večjo varnost otrok si moramo prizadevati vsi.
- Udeleženci v prometu naj bi dosledno upoštevali prometne predpise.
- Pri prometni vzgoji pa moramo sodelovati starši, učitelji in policisti.
- Za varen prihod učencev v šolo oz. odhod iz nje smo odgovorni vsi strokovni delavci, zaposleni na šoli, kot tudi starši oz. skrbniki učencev. Prometna vzgoja oz. priprava na samostojno sodelovanje v prometu je uspešna, če otroka učimo, kako naj ravna v prometu in s svojim zgledom to tudi potrjujemo.
- Prometno vzgojo je treba vključiti v pouk pri vseh predmetih, in to na razredni in predmetni stopnji. Postati mora stalni spremljevalec šolskega in izven šolskega dela.
- Pri tematskih urah o prometu naj po možnosti sodeluje tudi policist. Te ure so najpomembnejše v nižjih razredih na začetku šolskega leta.
- K dvigu prometne kulture veliko prispevamo tudi tako, da na roditeljskih sestankih opozarjamo starše na njihovo vzgojo pri prometni vzgoji.
- Vodstvo šole in razredniki 5. razreda si bomo prizadevali, da bodo učenci v čim večji meri opravili izpit za vožnjo s kolesom in se s pridobljenim znanjem uspešno vključili v promet kot kolesarji.

1. r. – po zakonu je predpisano obvezno spremstvo na poti v šolo in iz nje.

2. r. – varno prihajanje/odhajanje učencev v šolo in iz šole.

3. r. – večkratni pogovor z učenci o varnem prihodu v šolo in iz šole, pogovor ob različnih priložnostih, ko so učenci v okolici šole.

4. r. – narišejo svojo pot v šolo in iz nje. Označijo prometno signalizacijo in se pogovarjajo o nevarnostih in varni udeležbi v prometu.

5. r. – v okviru kolesarskega krožka spoznajo prometne predpise, skupine prometnih znakov, vadijo vožnjo na prometnem poligonu in opravijo praktični del kolesarskega izpita.

Našteta osnovna izhodišča za varnejše šolske poti so hkrati tudi osnovni kriterij pri oblikovanju učinkovitih načrtov šolskih poti, ki jih oblikujejo osnovne šole v sodelovanju z lokalnimi sveti za preventivo in vzgojo v cestnem prometu (v nadaljevanju SPVCP). Le-ti imajo v kontekstu priprave učinkovitejših in ažurnih načrtov šolskih poti posvetovalno in kontrolno vlogo. Pri tem jim pri zagotavljanju pogojev za varno udeležbo otrok v prometu pomagajo tudi pristojne občinske službe, za primer državnih cest pristojen upravljalec in za zahtevnejše zadeve področni strokovnjaki ter licencirani presojevalci varnosti cest.

4.1 Kriteriji za šolske poti

Javna agencija RS za varnost prometa je skozi medresorsko usklajevanje smernic za šolske poti oblikovala minimalne standarde oz. kriterije za šolske poti, osnovane na predlogu dr. Marka Renčlja iz Univerze v Mariboru (FGPA). Kriteriji so utemeljeni na določilih *Pravilnika o projektiranju cest* (37. člen – bankine) in prometnega profila pešca (0,75 m) ter zgornjih mejah hitrosti za preživetje pešca v primeru naleta vozila z upoštevanjo toleranco. Kriteriji za omejitev hitrosti na šolskih poteh temeljijo na realni vozni hitrosti, ki je ne preseže 85 % vseh vozil – V85 (percentil hitrosti V85). V85 lahko izmerimo tako z merilniki kot tudi povečini s prikazovalniki hitrosti, ki so dokaj pogost pripomoček za umirjanje hitrosti v lokalnih skupnostih.

4.1.1 Kriteriji za vzpostavitev šolskih poti

Optimalni kriteriji:

- Šolska pot se vodi po dvignjenem pločniku ustrezne širine in upošteva varnostno širino (odvisno od hitrosti) z urejeno cestno razsvetlavo.

Dodatni kriteriji:

- Šolska pot se lahko vzpostavi (ni pa najbolj priporočljivo) na cesti oz. cestnem odseku, kjer so bankine urejene (utrjene v istem nivoju kot vozišče v širini 0,75 m ali več) in na podlagi meritev izračunana hitrost motornih vozil V85 ne presega 50 km/h.
- V primeru, da na cesti oz. cestnem odseku V85 presega 50 km/h, se šolska pot vodi po površinah, ki so fizično ločene od vozišča z varnostno ograjo (VO), širine vsaj 0,75m (merjeno od stebra VO). Površine morajo biti ustrezno utrjene.
- Šolska pot se ne sme vzpostaviti na cesti oz. cestnem odseku, kjer je bankina neurejena (ožja od 0,75 m) in na podlagi meritev izračunana hitrost motornih vozil V85 presega 40 km/h.
- Pešca – šolarja lahko izjemoma usmerimo tudi na vozišče, če tam ni pločnika, pešpoti, kolesarske steze, hkrati pa zagotovimo na teh odsekih znižano hitrost do 30 km/h s celostno prometno ureditvijo (poleg signalizacije izvesti tudi tehnične ukrepe, npr. hitrostne grbine za omejitev hitrosti do 30 km/h, zvočne ali optične zavore, javno razsvetlavo, svetlobne led utripalke itd.). Enako velja tudi v primeru izjeme, ko pešca usmerimo na desno stran vozišča v smeri hoje.

4.1.2 Osnovni kriteriji za vodenje šolskih poti preko prehodov za pešce

Osnovni kriteriji so opredeljeni v *Pravilniku o prometni signalizaciji in prometni opremi na cestah ter Tehničnih specifikacijah in smernicah za javne ceste* — TSC 02.401:2010 — dodatne označbe šolskih prehodov.

- Šolske poti se prednostno vodijo na izvennivojskih križanjih cest – podhodi, nadhodi ter preko semaforiziranih prehodov, ki so označeni z ustrezno prometno signalizacijo.
- Pred začetkom prehoda za pešce je treba na obeh straneh v širini prehoda oz. najmanj v širini 2 metrov zagotoviti čakalne površine za pešce, ki želijo prečkati cesto.
- Posebno pozornost pri dodatnih ukrepih za večjo varnost šolskih poti je treba nameniti nesemaforiziranim prehodom za pešce.

4.1.3 Nesemaforizirane prehode za pešce na šolskih poteh je potrebno dodatno zavarovati in zagotoviti

- ustrezno preglednost, tako za pešce, kot tudi za voznike;
- obvezno osvetlitev prehoda za pešce (priporočljiva dodatna svetlobna signalizacija in razsvetljava);
- ustrezno (standardizirano) označitev prehoda za pešce z vertikalno in horizontalno prometno signalizacijo;
- da na podlagi meritev izračunana hitrost motornih vozil V85 ne presega 50 km/h (v povezavi s tem izvedba ukrepov za umiritev hitrosti);
- čakalne površine za pešce (šolarje) pred začetkom prehoda za pešce na obeh straneh v širini prehoda oz. najmanj v širini 2 metrov.

5 TEHNIČNI DEL NAČRTA

5.1 Grafični prikaz šolskih poti in zemljevida šolskega okoliša

Z grafičnim prikazom šolskih poti oz. z zemljevidom so:

- nazorno predstavljene šolske poti, ki so za učence najvarnejše,
- opredeljene kritične točke in odseki, ki predstavljajo za učence potencialno nevarna mesta (opremljeni s fotografijami ključnih prometnih situacij),
- navedeni ključni napotki o pravilnem in varnem ravnanju na šolskih poteh.

Zemljevid šolskega okoliša z vrisanimi varnimi šolskimi potmi in nevarnimi točkami ter zemljevid šolskega okoliša z vrisanimi varnimi kolesarskimi potmi in nevarnimi točkami sta sestavni del načrta, ki se ob vsaki spremembi zamenjata.

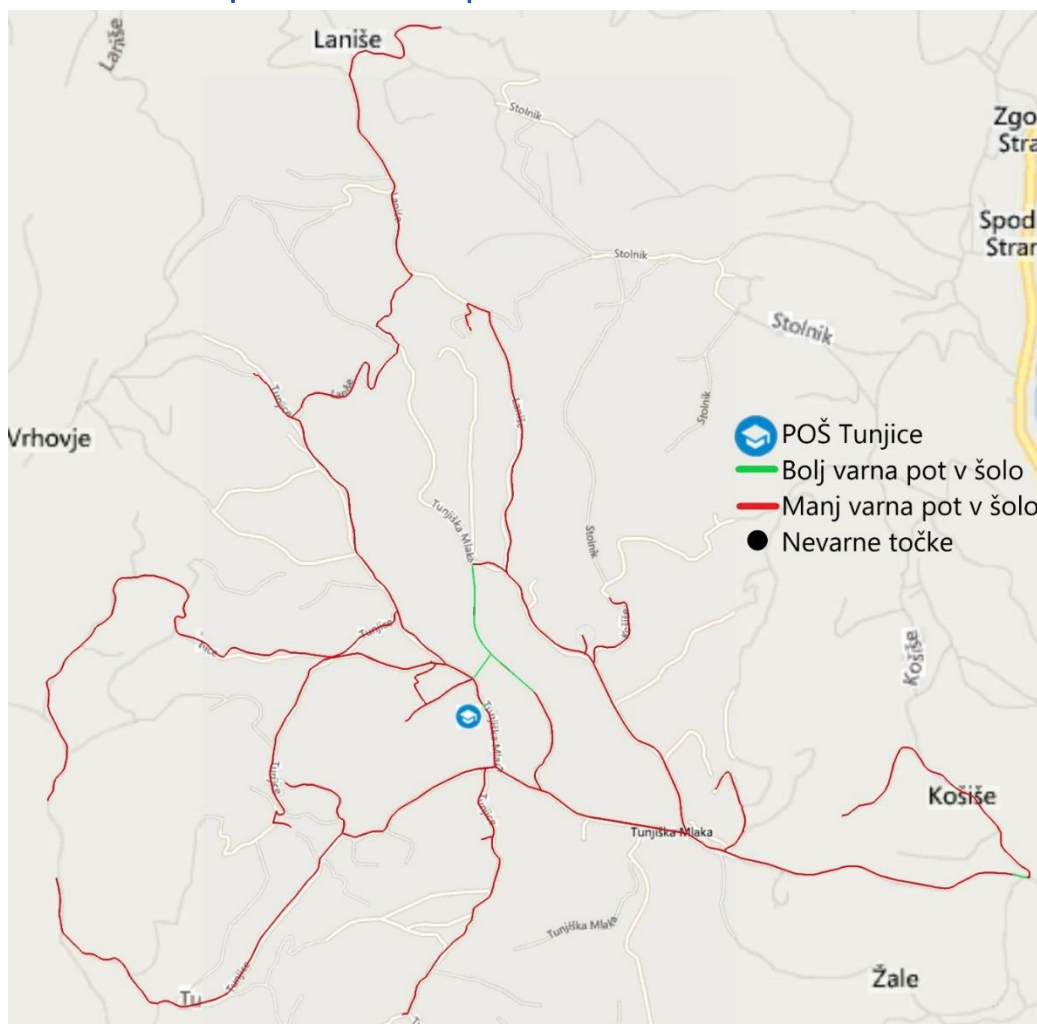
Za izdelavo grafičnega prikaza šolskih poti in slik nevarnih točk so bili uporabljeni naslednji programi:

- Google Maps,
- Google My Maps,
- Google Earth Pro 7.3.2.5491.

5.2 Opis problematičnih mest in odsekov šolskih poti

Kratek opis problematičnih mest s fotografijami je kot priloga sestavni del načrta, ki se ob vsaki spremembi zamenja.

5.3 Grafični prikaz šolskih poti

Slika 1. Grafični prikaz šolskih poti podružnične šole Tunjice

Na Sliki 1 je prikazan grafični prikaz šolskih poti učencev od 1.–5. r ki obiskujejo podružnično šolo Tunjice.

6 OBJAVA IN AŽURIRANJE

Z Načrtom šolskih poti so seznanjeni:

- učenci (razredniki pri oddelčnih urah),
- starši (na roditeljskih sestankih),
- učitelji (na delovnih sestankih, konferencah),
- Svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu Občine Kamnik.

Grafični del (zemljevid šolskega okoliša z vrisanimi varnimi šolskimi potmi in nevarnimi točkami in zemljevid šolskega okoliša z vrisanimi varnimi kolesarskimi potmi in nevarnimi točkami), vozni red šolskih prevozov in postajališč ter opis problematičnih mest in odsekov šolskih poti se objavi na:

- vidnem mestu v šoli, ki je dostopen učencem in staršem,
- šolski spletni strani,
- spletni strani občinskega Sveta za preventivo in vzgojo v cestnem prometu.

Ažuriranje, ocenjevanje in kontrola ter vnašanje novih prometnih situacij in sprememb v tehničnem delu načrta se opravi na podlagi terenskih ogledov delovne skupine osnovne šole v sodelovanju s SPVCP.

7 PRILOGE

7.1 Šolski prevozi – pravila vedenja

	<p>POT DO POSTAJALIŠČA</p>	<ul style="list-style-type: none"> • S starši prehodim najvarnejšo pot od doma do postajališča. • Pogovarjamo se o pravilnem in odgovornem obnašanju šolarja – pešca. • Poskrbimo za vidnost pešca – šolarja (svetla oblačila in ustrezno nameščena odsevna telesa).
	<p>POSTAJALIŠČE</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Vozilo čakam na površini, namenjeni čakanju. Čakam vsaj tri korake od roba vozišča. • V mraku, temi in ob slabši vidljivosti uporabljam kresničko in svetla oblačila.
	<p>VSTOPANJE V KOMBI/ AVTOBUS</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Počakam, da se vozilo ustavi in da voznik dovoli vstop v vozilo. • V vozilo vstopamo drug za drugim in se ne prerivamo. • Prednost dam mlajšim učencem.
	<p>SEDEŽ, VARNOSTNI PAS</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Poiščem prosti sedež in se pripnem z varnostnim pasom. • Med vožnjo ves čas sedim in sem obrnjen v smeri vožnje. • Med vožnjo ne vstajam.
	<p>OBNAŠANJE, RED</p>	<ul style="list-style-type: none"> • V vozilu se ne prerivam in ne kričim. • V vozilu ne jem in ne pijem. • V vozilu ne puščam smeti. • V vozilu ne uničujem opreme. <p>Če povzročim škodo, sem dolžan obvestiti voznika in povrniti škodo.</p>
	<p>VOZNIK, SOPOTNIK</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Upoštevam vsa dodatna voznikova navodila. • Med vožnjo ne motim voznika. • Do voznika in potnikov se vedem kulturno. • Pozoren sem na mlajše in šibkejše učence in jim pomagam, če potrebujejo pomoč. • Starejši učenci so vzor mlajšim.
 <p style="text-align: right; font-size: small;">Ilustrirala Ana K.</p>	<p>IZSTOPANJE IZ KOMBIJA/ AVTOBUSA</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Počakam, da se vozilo ustavi in si šele takrat odpnem varnostni pas. • Počasi, v koloni zapustim vozilo. • Počakam na primernem mestu, da vozilo odpelje, in šele nato nadaljujem pot. • Uporabim najvarnejšo pot do doma. • Uporabim kresničko, če je to potrebno.

Če bo šolar kršil pravila, bo voznik o tem obvestil šolo, šola pa starše. Morebitne težave šola rešuje v sodelovanju s prevoznikom, starši in učencem. Učencem, ki ne bodo upoštevali pravil vedenja šolskih prevozov, lahko šola v dogovoru s starši na podlagi 6. odstavka 91. člena Zakona o varnosti cestnega prometa (Ur. l. RS št. 56/08) za določen čas prepove vožnjo s šolskim vozilom zaradi varnosti vseh ostalih učencev.

7.2 Izjava s pravili vedenja na šolskih prevozih

**OSNOVNA ŠOLA
FRANA ALBREHTA
KAMNIK**

Šolska ulica 1, 1241 Kamnik; tel.: 01/839-6300

IZJAVA – starši/skrbniki

Podpisani starši/skrbnik _____ učenca/-ke _____, ____ . razreda
OŠ _____, s podpisom potrjujem, da sem seznanjen/-a s PRAVILI VEDENJA NA
ŠOLSKIH PREVOZIH.

Datum: _____ Podpis staršev/skrbnika: _____

IZJAVA – učenci

Podpisani učenec/učenka _____, ____ . razreda OŠ _____, s
podpisom potrjujem, da sem seznanjen/-a s PRAVILI VEDENJA NA ŠOLSKIH PREVOZIH.

Pravila bom upošteval/-a in tako pripomogel/-a k varnosti vseh vozačev.

Datum: _____ Podpis učenca/učenke: _____

7.3 Sporočilo staršem

Na podružničnih šolah OŠ Frana Albrehta je večina cest, po katerih hodijo otroci v šolo in domov, opredeljena kot nevarne šolske poti (ni pločnikov, prehodov, podhodov ...). Ureditev teh cest v kategorijo varnih šolskih poti je za občino prevelik finančni zalogaj.

Vsi skupaj (delavci šole in starši učencev, krajani, Svet za preventivi in vzgojo v cestnem prometu, policija, vodstva krajevnih skupnosti in mesta Kamnik ...) lahko kratkoročno izboljšamo varnost otrok le z opozarjanjem voznikov (otroci na cesti, poudarjamo kulturno vožnjo ...) in tako, da poskrbimo, da so otroci na cesti kar najbolj opazni in vidni.

Starši lahko največ pripomorejo k varnosti tako, da ustrezno poučijo otroke, kje naj hodijo v šolo. Če je le mogoče, naj otroci uporabljajo poti:

- ki so ločene od vozišča (četudi je to daljša pot v šolo),
- ki imajo pločnike, označene prehode,
- za tem šele manj prometne in pregledne ceste.

Otroci naj hodijo po tisti strani ceste, kjer so bolj vidni, opazni, oz. se lahko umaknejo z vozišča. Za pešce velja prometno pravilo, da se izven naselja hodi po levi strani vozišča. Žal to priporočilo ni vedno najbolj varno. Če je cesta npr. vsekana v brežino, potem prihaja ob brežini do nepreglednih ovinkov in je praviloma zunanja stran ovinka bolj pregledna in omogoča umik iz vozišča. V praksi se pogosto pokaže, da je določena stran ceste ponavadi varnejša za hojo v obe smeri (zunanja stran ceste, ki ni usekana v brežino).

Slika 2. Primer nepreglednega ovinka, pešec nima možnosti umika iz vozišča

Slika 3. Kaj naj priporočamo otroku, po levi ali desni strani?

Vsak starš je dolžan z otrokom prehoditi šolsko pot in otroka poučiti o vseh nevarnostih in pravih ravnanjih na poti v šolo in domov. Otroci hodijo domov v skupinah, pogosto prihaja do hoje v gručah ali v paru. Tega ne moremo preprečiti, moramo pa jih poučiti, da na nepreglednih ovinkih in na cestiščih brez možnosti umika iz vozišča, če je le mogoče uporabijo pot izven vozišča (daljšo, tudi napornejšo pot) oz. da obvezno hodijo v gosjem redu, po skrajnem robu vozišča. Ko zaslišijo avto, naj se obvezno umaknejo z vozišča.

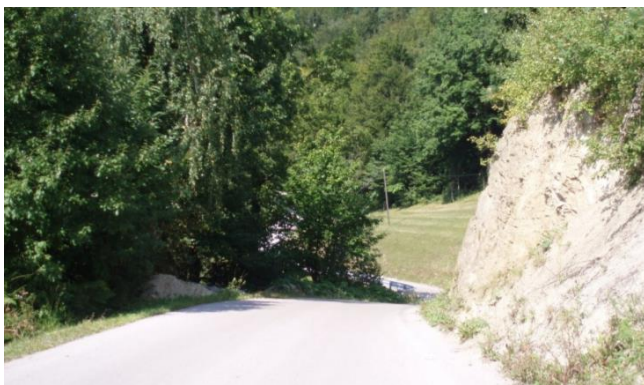
Krajani lahko izboljšajo varnost otrok predvsem s kulturno vožnjo po kraju in krajevnih cestah in z medsebojnim opozarjanjem na strpnejšo vožnjo. Zelo veliko pripomorejo že stalni gibi domačinov voznikom (zamahovanje z roko) – upočasni vožnjo. To pride predvsem v poštev tudi na ulicah, ki jih vozniki ob prometnih konicah uporabljajo za bližnjice oz. za hitrejši pretok prometa.

V šolskem letu 2009/10 so bile na območju občine Kamnik postavljene nove opozorilne table, ki voznike dodatno opozarjajo na nevarne šolske poti. Kljub temu smo na posebej nevarnih odsekih cest postavili še dodatne začasne opozorilne table.

Očiščene brežine (cestni bregovi in robovi) pripomorejo k boljši vidnosti, s tem pa varnosti otrok. Ugotavljamo, da so v tem šolskem letu občutno bolj pokošene in očiščene. Kljub temu smo opazili mesta, ki so pretirano zaraščena (malomarno vzdrževana), spisek le teh pa posredovali Komisiji za tehnično urejanje prometa občine Kamnik. Hkrati naprošamo krajane, da očistijo obcestne robove, ki mejijo na njihova zemljišča, da redno vzdržujejo žive meje, jih obrezujejo na ustrezno višino, da tako pripomorejo boljši preglednosti cest in večji varnosti otrok.

Slika 4. Zaraščenost zmanjšuje vidnost

Slika 5. Lahko bi videli daljši odsek ceste in predvideli

Slika 6. Pešec (kolesar) je primoran hoditi (voziti) v vozišče več kot 1 m od roba, očistiti vozišče ali postaviti oznako zoženje vozišča

V preteklem obdobju smo uspešno sodelovali s Svetom za preventivo in vzgojo v cestnem prometu in Komisijo za tehnično urejanje prometa občine Kamnik in zadovoljni opažamo, da so rešili številne naše predloge, da strokovno načrtujejo in izvajajo dela, ki pripomorejo varnosti naših otrok. Neurejene razmere na posnetkih so v večini primerov že rešene, posnetki so iz starejšega obdobja, objavljamo jih le za predstavitev problema in za opomin.